

Leuenbergi Konkordia Ungarisch

1. Ezt az egyezményt elfogadó lutheránus, református és ezekből alakult uniós egyházak, valamint a valdensék és a cseh testvérek velük rokon eloreformátori egyházai, hit-kérdésekben folytatott párbeszédjük alapján, az evangélium itt következő közös értelmezését állapítják meg. Az evangélium közös értelmezése teszi lehetővé számukra, hogy az egyházi közösséget kinyilvánítsák és megvalósítsák. Hálát adva Istennek azért, hogy egymáshoz közelebb jutottak, egyúttal megvallják, hogy az egyházban az igazságért és az egységért folyó tusakodást mulasztás és szenvedés is kísérte és kíséri.

2. Az egyház egyedüli alapja Jézus Krisztus, aki az igehirdetés és a sákramentumok által üdvösséget ajándékozik, s ez által összegyűjti, és küldetéssel bízva meg az egyházat. Reformátori felismerés szerint tehát az egyház igazi egységéhez szükséges és elégséges az evangélium tiszta tanításában és a sákramentumok helyes kiszolgáltatásában való egyetértés. Ezekből a kritériumokból vezetik le az érintett egyházak az egyházi közösség értelmezését, amelynek kifejtése itt következik.

I. A közösséghez vezető út

3. A reformátori atyákat hitük és lelkiismeretük vezette akkor, amikor a teológiai gondolkodás és az egyházi cselekvés módjának lényeges különbségei láttán, a sok közös vonás ellenére sem látták annak lehetőségét, hogy az elkülönülést elkerüljék. A résztvevő egyházak ezzel az egyezményrel elismerik, hogy egymáshoz való viszonyuk a reformáció óta megváltozott.

1. Közös szempontok a reformáció kibontakozása idején

4. Történeti távlatból ma világosabban felismerhető az, ami a reformáció egyházainak bizonyágtételében az ellentétek dacára közös volt: az evangélium felszabadító és bizonyosságot adó új megtapasztalásából indultak ki. A felismert igazságért síkra szállva, a reformátorok mindegyike összetűzésbe került kora egyházi hagyományaival. Ezért egybehangzóan vallották, hogy az életet és a tanítást az evangélium eredeti és tiszta szentírási bizonyágtételéhez kell szabni. Egybehangzóan tettek bizonyágot arról, hogy Isten feltétlen kegyelme Jézus Krisztus életében, halálában és feltámadásában mindazoké, akik hisznek ebben az ígértben. Egybehangzóan vallották, hogy az egyház cselekvését és életformáját egyedül az a megbízatus és parancs szabhatja meg, amely e tanúságtételnek az egész világon történő hirdetését írja elő. Vallották, hogy az Úr igéje elöbbré való, mint a keresztyén gyülekezet bármilyen kifejezési formája. Az egész keresztyénséggel együtt elfogadták, és az ógyházi hitvallások nyomán újra megvallották Isten hármasegységét és Jézus Krisztus istenemberségét.

2. A jelenlegi egyházi helyzet megváltozott feltételei

5. A reformáció egyházaiban a négyszáz éves történelem folyamán az újkor kérdéseire adott teológiai válaszok, a Szentírás-kutatás fejlődése, az egyházi megújulási mozgalmak és az újra felfedezett ökumenikus távlat a gondolkodás és az élet egymáshoz hasonló új formáit alakították ki. Ezek természetesen a felekezeti határok felett húzóódó új ellentéteket is magukkal hoztak. Ugyanakkor, különösen a közös szenvedések idején, újra és újra megtapasztalhatták a testvéri közösséget is. Mindez arra készítette az egyházakat - különösen az ébredési mozgalmakat követően -, hogy mind a bibliai bizonyágtételt, mind a reformátori hitvallásokat koruk számára aktualizálják. Ilymódon megtanulták, hogyan különböztessék meg a reformátori hitvallások bizonyágtételének tartalmát azok történetileg meghatározott gondolkodási formáitól. Mivel ezek a hitvallások az evangéliumról mint Istennek Jézus Krisztusban adott élő ígéréjéről tesznek bizonyágot, nem lezárlják, hanem megnyitják az evangélium kötelező és mérvadó továbbításának útját, és arra szólítanak fel, hogy ezt az utat a hit szabadságával járjuk.

II. Az evangélium közös értelmezése

6. A résztvevő egyházak a következőkben látják az evangéliumnak azt a közös értelmezését, amely az egyházi közösség megalapozásához szükséges.

1. A megigazításról szóló hír, mint Isten szabadító kegyelmének üzenete

7. Az evangélium Jézus Krisztusról, a világ üdvösségéről, mint az ószövetség népének adott ígéret beteljesedéséről szóló üzenet.

8. a) Az evangélium helyes értelmezését a reformátori atyák a megigazításról szóló tanításban fejezték ki.

9. b) Ez az üzenet Jézus Krisztusról tesz bizonyosságot, aki emberré lett, és akiben Isten közösségre lépett velünk, emberekkel; aki kereszthalált halt és feltámadott, aki magára vette Isten ítéletét, és ezzel tanúskodott Istennek a bűnös ember iránti szeretetéről; és aki el fog jönni, hogy mint Bíró és Megváltó teljességre juttassa a világot.

10. c) Isten az ő igéje és Szentlelke által minden embert megtérésre és hitre hív, és a bűnös de hívó embernek igazságosságot ígér Jézus Krisztus által. Aki hisz az evangéliumban, Krisztusért Isten előtt igaz ember, és megszabadult a törvény vádjától. Naponként bűnbánatot gyakorolva és megújulva, a gyülekezettel együtt dicsőíti Istenet és szolgálja embertársait, azzal a bizonyossággal, hogy Isten egykor teljességre viszi az ő országát. Így teremti Isten új életet és így indítja el a világban az új emberiséget.

11. d) Ez az üzenet a keresztyén embereket szabaddá teszi a világban végzett felelős szolgálatra, és készíti arra, hogy ezért a szolgálatért szenvedni is tudjanak. Felismerik, hogy Isten számon kéro és ajándékozó akarata az egész világra kiterjed. Síkra szállnak az egyes emberek és a különböző népek közötti igazságosságért és békéért. Ez szükségessé teszi, hogy másokkal együtt mindenben a józan és szakszerű megfontolást keressék és alkalmazzák. Az a bizonyosság vezeti őket, hogy a világ Isten kezében van, az ítéletkor pedig neki tartoznak felelősséggel.

12. e) Az evangéliumnak ez az értelmezése az ógyházi hitvallások talaján történik, és a reformátori hitvallások azon közös meggyozodésének szellemében, hogy a Szentírás szíve az a hír, hogy Jézus Krisztus a mi egyedüli Üdvözítünk és Közbenjáróunk, az egyház igehirdetésének mércéje pedig a megigazításról szóló híradás, mint Isten szabad kegyelmének üzenete.

2. Igehirdetés, keresztség és úrvacsora

13. Az evangéliumról számunkra alapvetően az apostolok és próféták igéje tanúskodik az ő- és újszövetségi Szentírásban. Az egyháznak az a feladata, hogy az evangéliumot továbbadja az élő igehirdetés, a személyes lelkigondozás, valamint a keresztség és az úrvacsora által. Az igehirdetésben, a keresztségben és az úrvacsorában Jézus Krisztus van jelen a Szentlélek által. Az emberek így részesülnek a Krisztus által nyert megigazításban, az Úr pedig így gyűjti az ő egyházát. Így maga az Úr munkálkodik az ő gyülekezetében, a sokféle tisztség és szolgálat, valamint a tagok tanúságtétele útján.

14. a) A keresztség

A keresztséget az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében vízzel szolgáltadjuk ki. Általa Jézus Krisztus a bűn és a halál rabjává lett embert visszavonhatatlanul felveszi üdvözítő közösségébe, hogy új

teremtéssé tegye. A megkeresztelt embert a Szentlélek erejével gyülekezetébe hívja, hitben való életre, naponkénti bunbánatra és az o követésére indítja.

15. b) Az úrvacsora

Az úrvacsorában a feltámadott Jézus Krisztus, mindenkiért feláldozott testében és vérében önmagát adja nekünk, az ígéret igéje által, a kenyér és a bor színe alatt. Ezáltal adja nekünk a bunbocsánatot, és felszabadít minket a hitben való új életre. Újra megtapasztalhatjuk, hogy testének tagjai vagyunk. Erot ad nekünk embertársaink szolgálatához.

16. Amikor az úrvacsorát ünnepeljük, Krisztus halálát hirdetjük, aki által Isten kiengesztelte a világot. Vallást teszünk a feltámadt Úr jelenlétérol. Az Úr hozzánk jövetelén örvendezve, várjuk az o dicsoséges visszajövetelét.

III. Egyetértés a reformáció korabeli, egymást elítélo nyilatkozatok kérdésében

17. Azok az ellentétek, amelyek a reformáció kora óta a lutheránus és református egyházak között az egyházi közösséget lehetetlenné tették, és egymást kölcsönösen elutasító nyilatkozatokhoz vezettek, az úrvacsora, a krisztológia és a predestináció tanítását érintették. Komolyan vesszük az atyák döntéseit, de ezekrol az ellentétekröl ma a következöket mondhatjuk:

1. Az úrvacsora

18. Az úrvacsorában a feltámadott Jézus Krisztus, mindenkiért feláldozott testében és vérében önmagát adja nekünk, az ígéret igéje által, a kenyér és a bor színe alatt. Fenntartás nélkül adja önmagát mindenkinek, aki a kenyeret és bort veszi; a hívok az úrvacsorát üdvösségükre, a hitetlenek pedig saját ítéletükre veszik.

19. Jézus Krisztusnak testében és vérében adott közösségét nem választhatjuk el magától az evéstöl és ivástól. Minden olyan kísérlet, amely Krisztus úrvacsorai jelenlétének értelmezésénél eltekint ettöl a cselekménytöl, azzal a veszéllyel jár, hogy elhomályosítja az úrvacsora értelmét.

20. Ahol ez az egyetértés megvan az egyházak között, ott a reformátori hitvallások elítélo kijelentései nem vonatkozthatók ezen egyházak jelenlegi tanítására.

2. A krisztológia

21. A valóságos ember Jézus Krisztusban az örökkévaló Fiú, azaz maga Isten adta oda önmagát üdvösségül az elveszett emberiségnek. Az ígéret igéje által és a sákramentumok által a Szentlélek, azaz maga Isten teszi számunkra jelenvalóvá Jézust mint Megfeszítettet és Feltámadottat.

22. Mivel ily módon hisszük, hogy Isten önmagát adta nekünk az o Fiában, a hagyományos, történelmileg meghatározott gondolkozási sémákra tekintettel ma az a feladatunk, hogy új módon érvényesítsük egyrészt a református hagyománynak azt a szándékát, amellyel Jézus istenségének és emberségének érintetlenségét hangsúlyozta, másrészt a lutheránus hagyománynak azt a szándékát, amellyel Jézus személyének teljes egységét hangsúlyozta.

23. Ilyen tényállás mellett ma nem azonosulhatunk a korábbi elítélo nyilatkozatokkal.

3. A predestináció

24. Az evangélium azt az ígéretet tartalmazza, hogy Isten feltétel nélkül elfogadja a bunös embert. Aki ebben bízik, az bizonyos lehet üdvössége felöl, és magasztalhatja Istent kiválasztásáért.

Kiválasztásról tehát csak a Krisztusban nyert üdvösségre szóló elhívás szem előtt tartásával beszélhetünk.

25. A hivo ember azt tapasztalja ugyan, hogy az üdvösség üzenetét nem mindenki fogadja el, mégis tiszteletben tartja Isten munkálkodásának titkát. Egyszerre teszünk bizonysgot az emberi döntés komolyságáról és Isten egyetemes üdvakarátának realitásáról. A Szentírás Krisztusról szóló tanúsága alapján nem tételezhetjük fel Istennek olyan örök végzését, amellyel bizonyos személyeket vagy népeket véglegesen kárhozatra ítelt.

26. Ahol ez az egyetértés az egyházak között megvan, ott a reformátori hitvallások elítélo kijelentései nem vonatkoztathatók ezen egyházak jelenlegi tanítására.

4. Következtetések

27. Ahol elfogadják ezeket a megállapításokat, ott a reformátori hitvallások elítélo kijelentései nem vonatkoztathatók az úrvacsoráról, a krisztológiáról és a predestinációról szóló jelenlegi tanításra. Nem minosítjük tárgyszerutlennek atyáink elítélo kijelentéseit, de azok többé nem akadályai az egyházi közösségnek.

28. Egyházaink között jelentos különbségek vannak az istentisztelet formáiban, a kegyesség megnyilvánulásaiban és az egyházi rendtartásokban. Ezeket a különbségeket a gyülekezetekben gyakran erosebben érzékelik, mint a hagyományos tanításbeli ellentéteket. Az Újszövetség szerint és az egyházi közösség reformátori kritériumai alapján azonban mégsem tudunk ezekben a különbségekben egyházainkat elválasztó tényezokat látni.

IV. Az egyházi közösség kinyilvánítása és megvalósítása

29. Az egyházi közösség ezen egyezmény értelmében azt jelenti, hogy különböző hitvallású egyházak az evangélium értelmezésében elért egyetértésük alapján ige-közösségre és sákramentumi közösségre lépnek egymással, és bizonysgtételükben és a világért végzett szolgálatukban minél nagyobb egységre törekednek.

1. Az egyházi közösség kinyilvánítása

30. Az egyezmény elfogadásával egyházaink - hitvallásaik iránti elkötelezett huségük és saját hagyományaik figyelembe vételével - kinyilvánítják, hogy:

31. a) Egyetértének az evangélium értelmezésében, ahogyan az a II. és III. részben kifejezésre jutott.

32. b) Hitvallási irataikban egymás tanítását elítélo nyilatkozataik a III. részben foglalt megállapítások értelmében nem érintik az egyezményt elfogadó egyházak jelenlegi tanítását.

33. c) Egymással szószéki és úrvacsorai közösségre lépnek. Ez magában foglalja az ordináció kölcsönös elismerését és az úrvacsora közös ünneplésének lehetőségét.

34. Ezekkel a megállapításokkal az egymással való egyházi közösséget kinyilvánítottuk. Ezzel megszunt minden elválasztó akadály, amely a 16. század óta e közösségnek útjában állt. A résztvevo egyházak meg vannak gyozodve arról, hogy ok együtt és közösen tagjai Jézus Krisztus egy egyházának, és hogy az Úr felszabadította és elkötelezte oket a közös szolgálatra.

2. Az egyházi közösség megvalósítása

35. Az egyházi közösség az egyházak és a gyülekezetek életében valósul meg. A Szentlélek egyesítő erejébe vetett hittel együtt végzik bizonyágtételüket és szolgálatukat, és arra törekednek, hogy az elért közösséget megerosítsék és elmélyítsék.

36. a) Bizonyágtétel és szolgálat

Az egyházak igehirdetése hitelesebb lesz a világban, ha az evangéliumról egyetértésben tesznek bizonyágot. Az evangélium felszabadítja és összeköti az egyházakat a közös szolgálatra. Ez a szolgálat mint szeretetszolgálat a szükségét szenvedo ember felé fordul, és igyekszik szükségének okait megszüntetni. Ha a világban igazságosságra és békére törekszünk, ez egyre inkább megköveteli tőlünk a közös felelősségvállalást.

37. b) Teológiai feladatok

Az egyezmény érintetlenül hagyja a résztvevo egyházakban a hitvallások kötelezo érvényességét. Az egyezmény nem akar új hitvallás lenni. Központi kérdésben elért egyetértést jelent, amely lehetővé teszi a különböző hitvallású egyházak közösségét. Közös bizonyágtételükben és közös szolgálatukban ez az egyetértés fogja vezérelni a résztvevo egyházakat, a tanítás kérdéseiben pedig az egymás közötti folyamatos párbeszédre kötelezik magukat.

38. Az evangélium közös értelmezését, amelyen az egyházi közösség alapul, tovább kell mélyíteni, a Szentírás bizonyágtételén mérni, és állandóan naprakésszé tenni.

39. Az egyházaknak az a feladatuk, hogy tovább is foglalkozzanak a résztvevo egyházakban lévo és a közöttük fennálló tanbeli különbségekkel, tudván, hogy azok immár nem elválasztó akadályok. Ezek közé tartoznak:

a Szentírás, a hitvallások és az egyház értelmezésével kapcsolatos hermeneutikai kérdések;

a törvény és az evangélium viszonya;

a keresztesési gyakorlat;

az egyházi hivatal és az ordináció;

a két birodalom tana illetve a Jézus Krisztus királyságáról szóló tanítás;

az egyház és a társadalom.

Ezek közé azokat a kérdéseket is fel kell venni, amelyek a bizonyágtétel és a szolgálat, az egyházi rend és gyakorlat terén fognak felmerülni.

40. Közös örökségük szellemében a reformátori egyházaknak szembe kell nézniük a teológiai polarizálódás ma jelentkezo tendenciáival. A velük kapcsolatos kérdések gyakran mélyrehatóbbak, mint a lutheránus-református ellentéteket kelto korábbi tankülönbségek.

41. Egyházaink közös teológiai feladata lesz az, hogy különböző torzításokkal szemben az evangélium igazságát ki is mondják, s el is határolják.

42. c) Szervezeti következmények

Az egyházi közösség kinyilvánításával nem kívánunk befolyani részletekbe meno egyházzogi szabályozásba, sem az egyházak között, sem az egyházakon belül. Ilyen jogszabály-alkotások esetén azonban az egyházak vegyék figyelembe az egyezményt.

43. Általában érvényes az, hogy a szószéki és úrvacsorai közösség kinyilvánítása, valamint az ordináció kölcsönös elismerése nem érinti az egyházakban a lelkészek alkalmazására, a lelkészi szolgálat végzésére és a gyülekezeti élet rendjére vonatkozóan érvényben lévo rendelkezéseket.

44. Egyes résztvevő egyházak szervezeti egyesítésének kérdését csak az érintett egyházak konkrét élethelyzetében lehet mérlegelni. Ennek a kérdésnek vizsgálatánál a következő szempontokra kellene figyelni:

45. Az olyan egyesítés, amely csökkenti az igehirdetési gyakorlat, az istentiszteleti élet, az egyházi rend, valamint a diakóniai és társadalmi tevékenység eleven sokféleségét, ellenkezik a most kinyilvánított egyházi közösség lényegével. Másfelől bizonyos helyzetekben az egyház szolgálata kívánja meg - éppen a bizonyítatlanság és a jó rend kedvéért - a szervezeti-jogi egyesítést. Ha az egyházi közösség kinyilvánításából ilyen szervezeti következmény származik, annak nem szabad csorbítania a kisebbségi egyházak döntési szabadságát.

46. d) Ökumenikus szempontok

Amikor a résztvevő egyházak egymás között kinyilvánítják és megvalósítják az egyházi közösséget, akkor tettüknek mozgató rugója az az elkötelezettség, hogy valamennyi keresztyén egyház ökumenikus közösségét kívánják szolgálni.

47. Európai egyházi közösségüket úgy értelmezik, mint lépést e cél felé. Bíznak abban, hogy ha nekik sikerült legyőzniük a korábbi elkülönülést, akkor ez hatással lesz a hitvallásilag rokon egyházakra mind Európában, mind más földrészeken, és készek is arra, hogy velük együtt mérlegeljék az egyházi közösség lehetőségét.

48. Ez a reménység vonatkozik a Lutheránus Világszövetség és a Református Világszövetség egymáshoz való viszonyára is.

49. A résztvevő egyházak ugyanígy remélik azt is, hogy az egyházi közösség új ösztönzést ad más hitvallású egyházakkal való találkozásra és együttműködésre. Kinyilvánítják, hogy készek a hitvallási-teológiai párbeszédet e nagyobb távlat érdekében kibővíteni.